

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-28

Ärendenummer GSF-2025-00262

Handläggare

Jonas Österberg

E-post jonas.osterberg@grundskola.goteborg.se

Yttrande över Förstärkningsundervisning i skolan - en försöksverksamhet för fler behöriga elever (SOU 2024:94)

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden översänder yttrande daterat 2025-03-28 som sitt yttrande till Utbildningsdepartementet.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Sammanfattning

Ungefär var sjunde elev lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasiet, vilket skapar problem för vidare studier och arbetsliv. Utredningen "Förstärkningsundervisning i skolan - en försöksverksamhet för fler behöriga elever" föreslår en försöksverksamhet med mer obligatorisk undervisningstid under andra förutsättningar än den ordinarie undervisningen.

Utredningen föreslår en treårig försöksverksamhet där förstärkningsundervisning testas genom antingen halvklassundervisning eller riktade insatser för utvalda elever. 320 skolor och 16 000 elever föreslås delta i en sådan försöksverksamhet, med en budget på 157 miljoner kronor. Skolverket ansvarar för genomförande och utvärdering. Vid en permanent reform föreslås förstärkningstimmar i svenska och matematik, antingen genom halvklassundervisning eller tillfälliga elevurval. Kostnaden beräknas till 1,6–5 miljarder kronor per år beroende på modell. Lovskolan och extra studietid förändras inte, men resurser omfördelas till mer strukturerad undervisning.

Förvaltningen är överlag positiva till utredningens förslag. Då forskning och utvärdering visar att enbart mer undervisningstid sällan har stora positiva effekter, är förvaltningen positiv till att den undervisningstid som tillförs ska ges under andra förutsättningar än den ordinarie. Förvaltningens bedömning är dock att en permanent reglering om förstärkningsundervisning kan införas först efter en noggrann utvärdering. Även nuvarande lovskola och det som idag betecknas som extra studietid bör utvärderas. Om förstärkningsundervisning tillkommer bör andra insatser, som bedöms som mindre effektiva, tas bort.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Försöksverksamheten med förstärkningsundervisning föreslås finansieras genom statsbidrag som lämnas till huvudmän som deltar i försöksverksamheten. Enligt utredningens förslag ska det vara frivilligt för huvudmännen att delta i försöksverksamheten och därmed följa de villkor som ställs upp för att få statsbidrag. För att skapa goda planeringsmöjligheter för skolor och huvudmän, betonar förvaltningen vikten av god framförhållning vid beviljande av försöksverksamhet och utbetalning av statsbidrag,

Vid en fullt genomförd reform bedömer utredningen att staten kompenserar skolans huvudmän enligt finansieringsprincipen för det ökade åtagande som förstärkningsundervisningen innebär. När staten ersätter skolhuvudmännen för den kostnad som förstärkningsundervisning medför görs det genom det generella statsbidraget till kommunerna. Hur resurserna fördelas mellan kommunerna styrs av det kommunalekonomiska utjämnningssystemet. Förvaltningen ser en utmaning i detta med att kunna säkerställa resurser till denna förstärkningsundervisning inom ramen för kommunens interna fördelning och uppföljning av resurser.

För att stödja kommunerna i hur resurserna kan fördelas till skolor och huvudmän, för att uppnå maximal kompensatorisk effekt, föreslås att Skolverket ges i uppdrag att ta fram en fördelningsnyckel för hur resurserna kan fördelas till skolor. Förvaltningen betonar betydelsen av att huvudmännen, med stöd av fördelningsnyckel, ges ansvaret för fördelning av statsbidrag till berörda skolor.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Ur ett socialt perspektiv har utredningens förslag både för- och nackdelar. En ökning av obligatorisk undervisningstid kan bidra till att minska utbildningsklyftor, öka elevernas måluppfyllelse och stärka förutsättningar för framtida studier och arbetsliv. Detta kan på sikt leda till en mer inkluderande arbetsmarknad och ett minskat utanförskap. Samtidigt kan den förstärkta undervisningstiden uppfattas som en belastning för vissa elever, särskilt de som redan har en negativ inställning till skolan eller upplever skolsituationen som stressande. Bristen på behöriga lärare kan leda till ojämn kvalitet på undervisningen, vilket kan förstärka ojämlikheter mellan skolor och elevgrupper.

Sammanfattningsvis kan reformen ha en positiv inverkan på elevers kunskapsutveckling och framtida möjligheter, men dess genomförande kräver noggrann planering för att säkerställa att resurser används effektivt och att elevens bästa sätts i centrum.

Bedömning av barnets bästa

Det är positivt att förslaget tar hänsyn till individanpassning genom mindre undervisningsgrupper och riktade insatser. Detta ökar möjligheten för elever med större kunskapsluckor att få det stöd de behöver, vilket är i linje med principen om barnets rätt till utbildning enligt barnkonventionen. Samtidigt kan en ökad skoltid upplevas som påfrestande för vissa barn, särskilt om undervisningen inte anpassas efter deras behov och förutsättningar. Förslaget behöver därför balansera strukturerad undervisning med elevens välmående, motivation och rätt till återhämtning.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) den 14 april 2025.

Bilagor

1. Betänkande [*Förstärkningsundervisning i skolan - en försöksverksamhet för fler behöriga elever \(SOU 2024:94\)*](#)
2. Yttrande över betänkandet SOU 2024:94 - Förstärkningsundervisning i skolan - en försöksverksamhet för fler behöriga elever

Ärendet

Stadsledningskontoret har till grundskolenämnden översänt remiss
Förstärkningsundervisning i skolan - en försöksverksamhet för fler behöriga elever (SOU 2024:94) för direktbesvarande till Utbildningsdepartementet.

Svar ska lämnas senast 22 april 2025.

Beskrivning av ärendet

Utbildningsdepartementet bedömer att flera elever under sin skolgång skulle vara hjälpta av att få mer obligatorisk undervisningstid och lämnar förslag på försöksverksamhet där elever på olika sätt ges mer undervisningstid.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning och övergripande synpunkter framgår av förslag till yttrande.

Protokollsutdrag skickas till

Utbildningsdepartementet

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef, Planering och utveckling